Dinas a Sir Abertawe

Cofnodion Cyfarfod y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

Ystafell Bwyllgor 5, Neuadd y Ddinas, Abertawe

Dydd Mawrth, 12 Ebrill 2022 am 2.00 pm

Yn Bresennol: Paula O'Connor (Cadeirydd) fu'n llywyddu

Y Cynghorydd(wyr)	**Y Cynghorydd(wyr)**	**Y Cynghorydd(wyr)**
C Anderson	T J Hennegan	P R Hood-Williams
O G James	M B Lewis	S Pritchard
L V Walton		

Aelod Lleyg
Julie Davies

Swyddog(ion)

Simon Cockings	Prif Archwiliwr
Marlyn Dickson	Strategic Change Programme Manager
Adam Hill	Dirprwy Brif Weithredwr/Cyfarwyddwr Adnoddau
Jeremy Parkhouse	Swyddog Gwasanaethau Democrataidd
Richard Rowlands	Rheolwr yr Uned Cyflwyno Strategol
Debbie Smith	Dirprwy Brif Swyddog Cyfreithiol

Hefyd yn bresennol

Justine Morgan	Swyddfa Archwilio Cymru
Gillian Gillett	Swyddfa Archwilio Cymru

Ymddiheuriadau am absenoldeb
P M Black, D W Helliwell, J W Jones, C E Lloyd, J A Raynor a/ac T M White

---

88 Datgeliadau o fuddiannau personol a rhagfarnol.

Yn unol â'r Côd Ymddygiad a fabwysiadwyd gan Ddinas a Sir Abertawe, ni ddatganwyd unrhyw fuddiannau.

89 Cofnodion.

Penderfynwyd cymeradwyo cofnodion cyfarfod blaenorol y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio fel cofnod cywir.

90 Siarter Archwilio Mewnol Drafft 2022/23.

Cyflwynodd Simon Cockings, Prif Archwiliwr, adroddiad a oedd yn ceisio cymeradwyaeth ar gyfer Siarter Archwilio Mewnol 2022/23. Tynnodd sylw'n benodol at y siarter a amlinellwyd yn Atodiad 1 yr adroddiad, a oedd yn cynnwys y canlynol: -

- Diffiniad o Archwiliad Mewnol;
- Rôl a swyddogaeth archwilio mewnol;
- Cwmpas Archwiliad Mewnol;
- Annibyniaeth Archwiliad Mewnol;
- Rôl Ymgynghorol Archwiliad Mewnol;
- Rôl twyll, llwgrwobrwyo a llygru archwilio mewnol;
- Adnoddau archwilio mewnol; a
- Rhaglen Sicrhau Ansawdd a Gwella

Cadarnhaodd y Prif Swyddog nad oedd ganddo unrhyw gyfrifoldeb rheoli arall a oedd wedi cyfyngu ar annibyniaeth yr Archwiliad Mewnol.

Gofynnodd y pwyllgor am rôl ehangach Archwilio Mewnol, yn benodol ynghylch sefydliadau partner. Cadarnhaodd y Prif Archwiliwr y byddai'n diweddaru'r Siarter.

Ychwanegodd y Cadeirydd y byddai angen ailymweld â'r cylch gorchwyl yn y dyfodol, yn enwedig o ran effaith Cyd-bwyllgor Corfforaethol Rhanbarthol De-orllewin Cymru a'r newidiadau y mae angen eu gwneud i Gyfansoddiad y Cyngor.

Penderfynwyd ar y canlynol: -

1) Cymeradwyo'r Siarter Archwilio Mewnol Drafft ar gyfer 2022/23;
2) Diweddaru'r Siarter i adlewyrchu rôl ehangach Archwilio Mewnol o ran sefydliadau partner.

91 Strategaeth Archwilio Mewnol a Chynllun Blynyddol 2022/23.

Cyflwynodd y Prif Archwiliwr adroddiad a oedd yn ceisio cymeradwyaeth y Strategaeth Archwilio Mewnol a'r Cynllun Archwilio Mewnol ar gyfer 2022/23.

Darparwyd y Strategaeth Archwilio Mewnol 2022/23 yn Atodiad 1, crynodeb o Gynllun Archwilio Mewnol 2022/23 yn Atodiad 2, Cynllun Blynyddol Archwilio Mewnol 2022/23 yn Atodiad 3, Cynllun Blynyddol Archwilio Mewnol 2022/23 gan gynnwys cwmpas yn Atodiad 4 a'r Map Sicrwydd yn Atodiad 5.

Ychwanegodd ar gyfer 2022/23, fod yr adran Archwilio Mewnol yn cynnwys 9.1 cyfwerth amser llawn ynghyd â'r Prif Archwiliwr, yr un lefel o adnoddau ag a gafwyd yn 2021/22. Roedd hyn yn rhoi cyfanswm o 2,366 o ddiwrnodau a fyddai ar gael. Amlygwyd bod y cynllun yn darparu digon o staff ar draws adrannau.

Cafwyd trafodaeth yn dilyn hyn a oedd yn canolbwyntio ar y canlynol: -

- Cynnwys cwmpasau drafft defnyddiol;

- Perfformiad ac effeithiolrwydd Rheolau Gweithdrefnau Contractau (RhGC) gan gynnwys gweithdrefnau sy'n rhan o wariannau mawr;
- Sicrwydd a ddarperir gan adolygiadau perfformiad;
- Archwiliadau perfformiad corfforaethol;
- Sicrwydd a ddarperir gan adroddiadau blynyddol cyfarwyddwyr ar reolaeth fewnol;
- Effeithlonrwydd gwasanaethau ac adborth gan y rheini sy'n derbyn gwasanaethau, ymgynghoriad â defnyddwyr mewnol ac allanol;
- Cyfathrebiadau/cyfranogiad y cyhoedd;
- Ennyn diddordeb ac effeithiolrwydd gwasanaethau;
- Sicrwydd a ddarperir gan adroddiadau Archwilio Mewnol;
- Cynnwys y cyhoedd yn y broses benderfynu a'r argymhellion a gynhwysir yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ynghylch cyfranogiad gwell.

Penderfynwyd ar y canlynol: -

1) Cymeradwyo’r Strategaeth Archwilio Mewnol a Chynllun Blynyddol;
2) Ychwanegu adroddiad ar Strategaeth Cyfranogiad y Cyhoedd at y cynllun gwaith ar 2022/23.

92 Trosolwg Risg Corfforaethol 2021/22 - Chwarter 4.

Cyflwynodd Richard Rowlands, Rheolwr Cyflwyno a Pherfformiad Strategol, adroddiad 'er gwybodaeth' a oedd yn darparu trosolwg o statws Risgiau Corfforaethol yn y cyngor i roi sicrwydd i'r Pwyllgor fod risgiau allweddol yn cael eu rheoli'n unol â pholisi a fframwaith rheoli risgiau'r cyngor.

Roedd y canlynol yn crynhoi statws y risgiau a gofnodwyd yn y Gofrestr Risgiau Corfforaethol ar ddiwedd Chwarter 4 2021/22:

nodwyd 7 statws risg coch yn y Gofrestr Risgiau Corfforaethol ar ddiwedd y chwarter: -

- Rhif Adnabod Risg 153. Diogelu.
- Rhif Adnabod Risg 159. Rheolaeth Ariannol: Agweddau CATC ar Abertawe Gynaliadwy.
- Rhif Adnabod Risg 221 Argaeledd Gofal Cartref.
- Rhif Adnabod Risg 222. Digidol, Data a Seiberddiogelwch.
- Rhif Adnabod Risg 274. Gwasanaethau Cymdeithasol COVID-19.
- Rhif Adnabod Risg 306. WCCIS (System Wybodaeth Gofal Cymunedol Cymru).
- Rhif Adnabod Risg 309. Oracle Fusion.

- Cofnodwyd bod yr holl risgiau wedi'u hadolygu o leiaf unwaith yn ystod Chwarter 4.
- Ni ychwanegwyd risgiau newydd at y gofrestr Risgiau Corfforaethol.
- Cafodd 2 risg corfforaethol eu dadactifadu yn ystod Chwarter 4:
    - Rhif Adnabod Risg 282. Ar ôl gadael yr UE.
    - Rhif Adnabod Risg 296. Cyflenwi deunyddiau adeiladu.
- Ni chafodd unrhyw risgiau eu codi i'r Gofrestr Risgiau Corfforaethol.

- Ni chafodd unrhyw risgiau corfforaethol eu tynnu oddi ar y Gofrestr Risgiau Corfforaethol.
- Lleihawyd lefel y risg ar gyfer 1 risg corfforaethol o statws Coch i Oren ac yna i statws Gwyrdd yn ystod Chwarter 4 - Rhif Adnabod Risg 264 - COVID-19.

Roedd Atodiad A yn cynnwys y risgiau ar 31/03/22 a gofnodwyd yng Nghofrestr Risgiau Corfforaethol y cyngor. Roedd yr adroddiadau ar gyfer pob risg yn cynnwys gwybodaeth esboniadol gyffredinol yn ymwneud â'u dosbarthiad.

Gofynnodd y pwyllgor am drin, trosglwyddo, goddef a therfynu, yn enwedig eu hystyr o ran risg.

Tynnodd y Cadeirydd sylw at bwysigrwydd cadw llygad agos ar y risgiau a'r adroddiadau Archwilio Mewnol gan sicrhau bod rheoli risg ar waith o fewn yr adrannau.

93 Adroddiad Archwilio Cymru - Crynodeb o Archwiliad Blynyddol Dinas a Sir Abertawe ar gyfer 2021.

Cyflwynodd Justine Morgan a Gillian Gillett, Swyddfa Archwilio Cymru (SAC) Grynodeb Archwilio Blynyddol Dinas a Sir Abertawe 2021 a ddangosodd y gwaith a gwblhawyd ers yr Adroddiad Gwelliant Blynyddol diwethaf, a gyhoeddwyd ym mis Chwefror 2021.

Amlinellwyd bod SAC yn cwblhau gwaith bob blwyddyn i gyflawni'r dyletswyddau canlynol:

- Gwelliant Parhaus
- Archwilio Cyfrifon
- Gwerth am Arian
- Egwyddor Datblygu Cynaliadwy

Darparwyd manylion canfyddiadau Archwiliad o Gyfrifon 2020-21 Cyngor Dinas a Sir Abertawe. Roedd yr adroddiad hefyd yn amlinellu'r gwaith canlynol a wnaed:

- Gwaith SAC mewn ymateb i bandemig COVID-19;
- Gwelliant Parhaus;
- Cynaliadwyedd ariannol;
- Cynllunio adferiad;
- Arolygiaethau Eraill;
- Astudiaethau Llywodraeth Leol;
- Gwasanaethau Dewisol (Ebrill 2021);
- Adfywio canol trefi yng Nghymru (Medi 2021);
- Gwaith parhaus o 2020-21;
- Gwaith wedi'i gynllunio ar gyfer 2021-2022.

Gofynnodd y Cadeirydd am ddiweddariad am y cynnydd ynghylch y barn cymwys a roddwyd gan yr Archwilydd Cyffredinol ar ddatganiadau ariannol y cyngor.

Esboniwyd bod gwaith yn parhau ac roeddent yn aros am gyngor gan dîm technegol SAC.

Gwnaeth Adam Hill, y Dirprwy Brif Weithredwr sylwadau ar y cynnydd a wnaed a dywedodd fod y Cyfarwyddwr Cyllid yn gweithio'n galed i oresgyn y gwahaniaethau. Roedd hefyd wedi cydnabod y newid cadarnhaol i'r arferion gweithio rhwng yr Awdurdod a Swyddfa Archwilio Cymru.

Gofynnodd y pwyllgor am ddiweddariad ynghylch sefyllfa bresennol trafodaethau. Ychwanegodd y byddai nodyn ar y cyd gan y cyngor a SAC yn cael ei ddosbarthu i'r pwyllgor ynghylch y cynnydd a wnaed.

Gofynnodd y pwyllgor hefyd am y diweddaraf ynghylch cynnydd o ran yr adolygiad Trefniadau Diogelu Rhag Colli Rhyddid (DoLS), a gofynnodd i Gyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol roi'r diweddaraf i'r pwyllgor ynghylch y cynnydd wrth gyflwyno ei ddiweddariad blynyddol ar reolaethau mewnol Adran y Gwasanaethau Cymdeithasol.

94 Adroddiad diweddaru - Abertawe'n Cyflawni'n Well Gyda'n Gilydd.

Cyflwynodd Marlyn Dickson, Rheolwr y Rhaglen Newid adroddiad 'er gwybodaeth' a oedd yn darparu diweddariad sicrwydd ar Gynllun Adfer a Thrawsnewid Abertawe - Cyflawni'n Well Gyda'n Gilydd.

Tynnodd sylw at bwrpas Nodau Strategol Abertawe - Cyflawni'n Well Gyda'n Gilydd a'r cerrig milltir allweddol hyd heddiw. Nodwyd bod Archwilio Mewnol wedi archwilio'r rhaglen, ei llywodraethu a'i strwythur, gan ddyrannu lefel uchel o sicrwydd.

Amlinellwyd camau'r rhaglen/adfer a'i llywodraethu. Ychwanegwyd bod risgiau a materion yn cael eu hadrodd a'u monitro'n fisol.

Trafododd y Pwyllgor y canlynol: -

- Manteision a buddugoliaethau cyflym, yn benodol sut y caiff ffrydiau eu monitro'n fisol a sut nodir buddugoliaethau cyflym trwy’r olrheinwyr;
- Sut roeddent yn canolbwyntio ar newid cynaliadwy yn arwain at newid diwylliannol a thrawsnewidiol;
- Gallu adnoddau staff i gyflawni'r newid a sut maent yn parhau i ganolbwyntio ar y swydd yn ystod y dydd, wrth adeiladu gallu ar gyfer gynnydd tymor hwy.

Dywedodd Justine Morgan, Swyddfa Archwilio Cymru eu bod wedi bod yn arsylwi ar y newidiadau i arferion gweithio sy'n cael eu rhoi ar waith, a’u bod yn eu croesawu. Ychwanegodd fod rhoi'r newid ar waith yn heriol i'r awdurdod a byddai'n gweld ffordd newydd o weithio erbyn 2025. Roedd y broses o ymdrin â risgiau yn addas i'r diben ac yn darparu sicrwydd i archwilio allanol.

Dywedodd y Cadeirydd fod y sefyllfa gadarnhaol a adroddwyd yn galonogol iawn.

95 Rhaglen Hyfforddiant y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.

Cyflwynodd Adam Hill, y Dirprwy Brif Weithredwr adroddiad a oedd yn manylu ar Raglen Hyfforddiant y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.

Dywedodd, yn dilyn adroddiad cychwynnol ym mis Gorffennaf 2021, fod yr adroddiad wedi'i fireinio a bod dyddiadau penodol wedi'u cynnwys. Ychwanegodd y byddai'r rhaglen hyfforddi, a atodwyd yn Atodiad 1, yn rhoi sicrwydd i'r pwyllgor fod y gofynion allweddol a gwybodaeth gyffredinol y mae eu hangen i ddeall y dyletswyddau angenrheidiol yn cael eu cynnwys.

Trafododd y Pwyllgor y canlynol: -

- Amlinellu'r rhaglen waith flynyddol yn glir ac amlinellu eitemau'n fanylach;
- Yr angen am hyfforddiant rheolaidd/gloywi i helpu'r pwyllgor gyda'i wybodaeth a'i ddealltwriaeth;
- Cyflwyno rhagor o naratif i ddarparu rhagor o gefndir i eitemau;
- Sicrhau bod holl Aelodau'r Pwyllgor yn derbyn yr un lefel o hyfforddiant.

Gofynnodd y Cadeirydd fod yr hyfforddiant rheoli perfformiad a monitro perfformiad/proses adrodd yn cael ei ddarparu i'r pwyllgor cyn y dyddiad ym mis Medi 2022 a gynhwysir yn y rhaglen. Ychwanegodd y Dirprwy Brif Weithredwr y byddai'n sefydlu a oes modd symud yr hyfforddiant i ddyddiad cynharach.

Penderfynwyd ar y canlynol: -

1) Cymeradwyo'r Rhaglen Hyfforddiant Llywodraethu ac Archwilio;
2) Bydd y Dirprwy Brif Weithredwr yn sefydlu a oes modd symud yr hyfforddiant rheoli perfformiad a monitro perfformiad/adrodd i ddyddiad cynharach yn y rhaglen.

96 Adroddiad Olrhain Camau Gweithredu'r Pwyllgor Archwilio.

Cyflwynwyd Adroddiad Olrhain Camau Gweithredu'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio 'er gwybodaeth'.

Nododd y Cadeirydd fod Strategaeth y Gweithlu wedi'i threfnu i'w adrodd ym mis Chwefror 2023 a gofynnodd iddynt adrodd amdani'n gynharach. Ychwanegodd y Dirprwy Brif Weithredwr y byddai'r strategaeth yn mynd trwy'r broses gymeradwyo ffurfiol yn fuan a byddai'r pwyllgor yn derbyn y diweddaraf yn dilyn hynny.

97 Cynllun Gwaith y Pwyllgor Archwilio.

Adroddwyd am Gynllun Gwaith y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio 'er gwybodaeth'.

Ychwanegodd y Cadeirydd y byddai'r Cynllun Gwaith yn cael ei ddatblygu wrth symud ymlaen ac yn cael ei thrafod fel rhan o'r rhaglen sefydlu.

Dywedodd y Dirprwy Brif Weithredwr y byddai meysydd gwahanol cynllun gwaith y pwyllgor yn rhan o'r hyfforddiant sefydlu.

Daeth y cyfarfod I ben am 3.30 pm

Cadeirydd